

Súd: Okresný súd Bardejov
Spisová značka: 2C/97/2009
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8209202284
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 03. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Lajoš
ECLI: ECLI:SK:OSBJ:2020:8209202284.22

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bardejov sudcom JUDr. Romanom Lajošom, v spore žalobkyní: 1. W. O., nar. XX.X.XXXX, C. XXX/X, XXX XX K., 2. M. O., nar. X.X.XXXX, V. XXX/X, XXX XX A., 3. M. C., nar. XX.X.XXXX, R. XX/X, XXX XX A., 4. Q.K. O., nar. XX.XX.XXXX, XXX XX K. C. XX, žalobkyne v 1. až 4. rade zastúpené: JUDr. Ivetou Petejovou, Hlavná 20, 040 01 Košice proti žalovanému: BARDEJOVSKÉ KÚPELE a.s., 086 31 Bardejovské Kúpele, IČO: 34 168 301, o vydanie bezdôvodného obohatenia s príslušenstvom takto

rozhodol:

Žalovaný je p o v i n n ý žalobkyni v 1. rade zaplatiť sumu 4.180,20 Eur s úrokom z omeškania vo výške 12% ročne zo sumy 4.180,20 Eur od 10.1.2004 do zaplataenia, v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Žalovaný je p o v i n n ý žalobkyniam v 2. a 3. rade spoločne a nerozdielne zaplatiť sumu 2.090,10 Eur s úrokom z omeškania vo výške 12% ročne zo sumy 2.090,10 Eur od 10.1.2004 do zaplataenia, v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Žalovaný je p o v i n n ý žalobkyni v 4. rade zaplatiť sumu 6.270,30 Eur s úrokom z omeškania vo výške 12% ročne zo sumy 6.270,30 Eur od 10.1.2004 do zaplataenia, v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a.

Žalobkyniam v 1. až 4. rade p r i z n á v a voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% z priznanej sumy, o výške ktorého rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobkyne, resp. ich právni predchodcovia, sa žalobou doručenou 30.4.2002 (pôvodne vedenou pod sp. zn. 1C/355/2002) domáhali vydania bezdôvodného obohatenia nimi vyčísleného v sume 21.957,78 Eur (pôvodne 661.500,- Sk) s úrokom z omeškania vo výške 17,6% ročne zo sumy 1.829,81 Eur (55.125,- Sk) od 1.6.2000 do zaplataenia, zo sumy 1.829,81 Eur (55.125,- Sk) od 1.7.2000 do zaplataenia, zo sumy 1.829,81 Eur (55.125,- Sk) od 1.8.2000 do zaplataenia, zo sumy 1.829,81 Eur (55.125,- Sk) od 1.9.2000 do zaplataenia, zo sumy 1.829,81 Eur (55.125,- Sk) od 1.10.2000 do zaplataenia, zo sumy 1.829,81 Eur (55.125,- Sk) od 1.11.2000 do zaplataenia, zo sumy 1.829,81 Eur (55.125,- Sk) od 1.12.2000 do zaplataenia, zo sumy 1.829,81 Eur (55.125,- Sk) od 1.1.2001 do zaplataenia, zo sumy 1.829,81 Eur (55.125,- Sk) od 1.2.2001 do zaplataenia, zo sumy 1.829,81 Eur (55.125,- Sk) od 1.3.2000 do zaplataenia, zo sumy 1.829,81 Eur (55.125,- Sk) od 1.4.2000 do zaplataenia, zo sumy 1.829,81 Eur (55.125,- Sk) od 1.5.2000 do zaplataenia, tak ako boli špecifikované v žalobnom návrhu z 26.4.2002 (a jeho úprava vyplynula z čiastočného späťvzatia žaloby zo 7.4.2006 vo vzťahu ku ktorému bolo konanie čiastočne zastavené uznesením tunajšieho súdu 1C/355/2002-254 zo 17.3.2009).

2. Žalobu zdôvodnili skutočnosťou, že v rozhodujúcom čase (1.5.2000 - 30.4.2001) boli podielovými spoluvlastníkmi Z. C., nachádzajúcej sa v kat. úz. K., zapísanej na LV č. XXXX, súp. č. XXXX na parcele C KN č. XXXX v podieloch na označenom LV špecifikovaných, ktorú od 14.5.1997 bez právneho titulu o celkovej výmere 189 m² užíval žalovaný. Mali za to, že za obdobie od 1.5.2000 do 30.4.2001 získal žalovaný bezdôvodné obohatenie v ním uplatnenej výške, ktoré je žalovaný povinný žalobkyniam vydať. Svoj nárok ďalej odôvodňovali schválenými Zásadami určenia výšky nájomného za nebytové priestory mesta Prešov, ktoré malo v minimálnej výške činiť 82,98 Eur (2.500,- Sk) za 1m² ako aj Zásadami hospodárenia s majetkom mesta Košice, podľa ktorého je minimálna výška nájomného za 1 m² nebytových priestorov 86,30 Eur (2.600,- Sk) za 1 rok.

3. Žalovanému bola žaloba súdom doručená 8.1.2004. Vo svojom vyjadrení z 10.2.2004 neuznával žalobkyňami požadovanú výšku bezdôvodného obohatenia v sume 116,18 Eur (3.500,- Sk) za 1 m² ročne pri užívaní výmere 189 m² ako ničím nepodloženú.

4. V priebehu konania žalobkyne navyše dôvodili, že spoluvlastníkmi vily Kanárik sa stali na základe rozsudku Okresného súdu v Bardejove č.k. 4C 36/92-116 zo dňa 25.2.1997, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 14.5.1997, ktorým súd určil, že táto nehnuteľnosť patrí do dedičstva po nebohom B. O., zomrelom X.X.XXXX a do dedičstva po nebohej M. O., zomrelej XX.XX.XXXX. Tvrdili, že žalovaného vyzvali na vydanie bezdôvodného obohatenia výzvou zo 7.5.1999, ktorá mala byť žalovanému doručená 10.5.1999. Poukazovali na konanie vedené pod sp. zn. 5C/234/98, v ktorom od žalovaného požadovali vypratanie tejto nehnuteľnosti, užívanie žalovaným ktorý bol ukončený v jeho priebehu prevzatím nehnuteľnosti žalobkyňami, resp. ich právnymi predchodcami. Vo vzťahu ku skôr doloženým zásadám pre určenie výšky nájomného pre nájom nebytových priestorov v mestách Prešov a Košice poukazovali na to, že tam uvedené sadzby nájomného predstavuje ich minimálnu výšku. K rozmerom ich neoprávnene užívaní nehnuteľnosti poukazovali na znalecký posudok z 20.8.1978 ako aj na znalecký posudok č. 172/97 znalca B. C.. Činnosť žalovaného spočívala v protiprávnom užívaní nehnuteľnosti bez právneho dôvodu považovali za nepoctivú a rozpornú s dobrými mravmi. Argumentačne poukazovali aj na rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 15C/49/1998 zo dňa 26.4.1999 s tým, že výška majetkového prospechu žalovaného má zodpovedať výške nájomného, ktoré by bolo obvyklé v čase užívania s prihliadnutím na hodnotu prenajatých priestorov a spôsob ich užívania.

5. V priebehu konania žalovaný tvrdil, že nehnuteľnosť patrila k ubytovacím kapacitám, ktoré nespĺňalo požiadavky na ubytovanie hostí, ktorým je poskytovaná kúpeľná liečba. Vila preto patrila pod úsek bytového hospodárstva a slúžila výlučne na ubytovanie personálu, náhodných kúpeľných hostí a na výmenné rekreácie zamestnancov z iných slovenských kúpeľov. Na pojednávaní 5.11.2015 žalovaný výslovne základ uplatneného nároku nespochybňoval, spochybňoval však jeho výšku. V priebehu konania predložené odborné vyjadrenia č. 107/2017 a č. 9/2018 s ich doplneniami označil za nepoužiteľné s poukazom na skutočnosť, že sa netýkajú žalovaného obdobia (1.5.2000 - 30.4.2001).

6. Na základe čiastočného späťvzatia, súd uznesením č.k. 1C/355/2002-254 zo dňa 17.3.2009, právoplatným 20.4.2009 konanie v časti zaplattenia úrokov z omeškania prevyšujúcich sadzbu 17,6% ročne zastavil a vo zvyšnej časti vec vylúčil na samostatné konanie vedené pod sp. zn. 2C/97/2009.

7. V priebehu konania zomrela pôvodná žalobkyňa v 1. rade: M. O., po ktorej dedila T. W. O., čo vyplýva z osvedčenia o dedičstve sp. zn. 4D/63/2008, Dnot 118/2008 zo dňa 23.9.2008. Ďalej v priebehu konania zomrel X.X.XXXX aj pôvodný žalobca v 3. rade: B. O., vo vzťahu ku ktorému bolo z uznesenia Okresného súdu Svidník sp. zn. 5D/185/2016-22 z 3.2.2017 zistené, že jeho právnymi nástupcami sú M. C., nar. XX.X.XXXX a M. O., nar. X.X.XXXX, t.j. aktuálne žalobkyne v 2. a 3. rade. Tunajší súd preto uznesením č.k. 2C/97/2019-503 z 31.1.2020 rozhodol, že v konaní bude pokračovať s M. C., rod. O., nar. XX.X.XXXX (dcéra poručiteľa) a M. O., rod. A., nar. X.X.XXXX (manželka poručiteľa), ako právnymi nástupkyňami po B. O., nar. X.X.XXXX, zomr. X.X.XXXX. Tým bol stabilizovaný okruh subjektov na strane žalobcu.

8. Dodatkom č. 2 k Rozvrhu práce Okresného súdu Bardejov na rok 2020 došlo s účinnosťou k 8.1.2020 k zmene zákonného sudcu, ktorým bol vo veci vydaný tento rozsudok.

9. Súd vo veci okrem vypočítania žalobkyne v 1. rade, právneho predchodcu žalobcov v 2. a 3. rade a žalobkyne v 4. rade vykonal dokazovanie hlavne obsahom listinných dôkazov predložených do spisu 1C/355/2002, predovšetkým: metodické usmernenie a určenie minimálnej hranice cien za nájom

nebytových priestorov vo vlastníctve mesta platným od 1.4.1996 z 8.3.1996 na č.l. 43-45, opatrenie č. 1/1999 k metodickému usmerneniu a určeniu minimálnej hranice cien za nájom nebytových priestorov vo vlastníctve mesta platným od 1.4.1996 z 8.3.1996 z 19.4.1999 na č.l. 46-47 s dodatkom zo 16.12.1999 na č.l. 48 ako aj č.l. 146-152, Zásady určenia výšky nájomného za nebytové priestory vo vlastníctve Mesta Prešov na č.l. 49-51 a č.l. 79-83, Príloha č. 3 k Zásadám hospodárenia s majetkom mesta Košice na č.l. 52-55 a č.l. 85-87, Prehľad dosiahnutých tržieb a nákladov na prevádzkovanie ubytovacieho zariadenia C. od 14.5.1997 - 16.8.2001 na č.l. 60, oznámenie spoločnosti T. A..P..U.. K. z 9.11.2004, rozsudok Okresného súdu Bardejov č.k. 4C/36/92-116 z 25.2.1997 na č.l. 70-73, listy žalobkýň z 13.2.1998, 22.6.2000 a 7.5.1999 na č.l. 74-77, nájomné zmluvy predložené žalobkyňami na č.l. 89-106, vyjadrenie k trhovej cene nájomného Y..U..C.. P. C. - T.. B. C. z 10.1.2005 pod č.l. 107, znalecký posudok B. C. č. 172/1997 zo 17.10.1997 na č. l. 108-112, znalecký posudok M. Z. z 20.8.1978 na č.l. 113-120, príjmové doklady za rok 2000 a 2001 vo vzťahu k spornej stavbe na č.l. 159-232, ako aj obsahom listinných dôkazov predložených do spisu 2C/97/2009, predovšetkým: výpisom z LV č. XXXX, kat. úz. K. na č.l. 6, odborné vyjadrenie č. 107/2017 vypracované T.. M. L. z 15.11.2017 na č.l. 222-270, doplnenie č. 1 odborného vyjadrenia č. 107/2017 (č. znaleckého úkonu 21/2018) na č.l. 271-275, doplnenie č. 2 odborného vyjadrenia č. 107/2017 (č. znaleckého úkonu 76/2018) na č.l. 276-312, odborné vyjadrenie znalca T.. M. L. č. 9/2018 z 20.1.2018 na č.l. 313-357, doplnenie č. 1 odborného vyjadrenia č. 9/2018 (č. znaleckého úkonu 77/2018) na č.l. 359-385, rozsudok Okresného súdu Bardejov č.k. 6C 57/2009-540 z 29.11.2018 na č.l. 386-396, rozsudok Krajského súdu v Prešove č.k. 15Co 35/2019-88 z 28.5.2019 na č.l. 398-402, prehľad vývoja úrokových sadzieb na č.l. 403-405 a ostatným obsahom spisov, pričom v otázkach relevantných pre právne posúdenie veci bol zistený nasledovný skutkový stav.

10. Rozsudkom tunajšieho súdu č.k. 4C/36/92-116 zo dňa 25.2.1997, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 14.5.1997 bolo určené, že nehnuteľnosť vily „C.“ patrí do dedičstva po nebohých rodičoch navrhovateľov B. O. a M. O., u každého 1 z celku.

11. Na základe osvedčení o dedičstve sp. zn. D 362/97, Dnot 133/97 a D 363/97, Dnot 134/97 obe zo dňa 17.11.1997 sa stali spoluvlastníkmi vily „C.“ žalobcovia, konkrétne pôvodní žalobcovia v 1. až 3. rade každý vo veľkosti podielu 1/6-iny z celku a pôvodná žalobkyňa v 4. rade vo veľkosti 1/2-ice z celku. Neskôr sa v priebehu konania stala výlučnou vlastníčkou uvedenej vily žalobkyňa v 4. rade a to na základe kúpnej zmluvy, ktorej vklad bol povolený Správou katastra Bardejov pod č. Z. XXXX/XXXX. Pre rozhodnutie súdu v danej veci však boli podstatné pomery podielov za obdobie požadovaného vydania bezdôvodného obohatenia, prihliadajúc na výsledok dedičského konania po pôvodnej žalobkyne v 1. rade M. O., ktorou je aktuálna žalobkyňa v 1. rade T.. W. O. a po pôvodnom žalobcovi v 3. rade B. O., ktorými sú aktuálne žalobkyne v 2. a 3. rade M. C. a M. O..

12. Zo znaleckých posudkov B. C. č. 172/97 zo 17.10.1997 ako aj M. Z. z 20.8.1978 vyplýva, že plocha bytov č. I, č. II a č. III vo vile „C.“ je 197,83 m². Obaja znalci však vyčíslili pre vtedajší účel vyhotovenia znaleckých posudkov obytnú plochu výmerou 162,35 m², lebo do tejto výmery nezapočítali plochu 35,48 m², predstavujúcu výmeru troch kuchýň vo výmere 12 m², 12 m² a 11,48 m². Tieto znalecké posudky boli vyhotovené za účelom zistenia hodnoty uvedenej nehnuteľnosti v konkrétnom čase, kedy sa však v zmysle aplikovanej vyhlášky č. 47/69 Zb. výmera kuchýň do obytnej plochy bytov nezapočítavala.

13. Podľa listu zo 7.5.1999 žalobkyne, resp. ich právni predchodcovia ako spoluvlastníci vily „C.“ vyzvali žalovaného prostredníctvom právnej zástupkyne na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 1.295.437,50 Sk s 18% úrokom z omeškania. Uvedená suma mala predstavovať nárok na nájomné za obdobie od 14.5.1997 do 30.4.1999, pri nájomnom 3.500,- Sk za 1 m² za 1 rok, za plochu celkom 189 m². Žalovaného týmto listom zároveň upozornili na ďalšie narastajúce bezdôvodné obohatenie z dôvodu neoprávneného užívania predmetnej nehnuteľnosti. Označený list bol žalovanému doručený dňa 10.5.1999, čo vyplýva z jeho podacej pečiatky. Z obsahu dokazovania ďalej vyplýva, že o uvoľnenie a vydanie Z. C. bol žalovaný žiadaný aj listami zo dňa 22.6.2000 a zo dňa 13.2.1998 z dôvodu, že ich žalovaný užíva neoprávnene od 14.5.1997, doručenie týchto listov žalovanému však žalobkyne konkrétnym dôkazom nedokazovali.

14. Podľa vyjadrenia realitnej kancelárie Y..U..C.. P. C. - T.. B. C. z 10.1.2005 priemerná výška nájomného za 1m² nebytového priestoru v meste Bardejov za rok v r. 2000 činila sumu 116,18 Eur (3.500,- Sk) a v roku 2001 sumu 126,14 Eur (3.800,- Sk).

15. V zmysle opatrenia č. 1/1999 k metodickému usmerneniu Mesta Bardejov z 8.3.1996 bola výška nájomného za nebytové priestory vo vlastníctve mesta, v lokalite Bardejovská Kúpele stanovená pre obytné priestory, reštaurácie, pohostinstvá, kaviarne, obchody a kancelárske priestory v rozpätí 630 - 770,- Sk/m² za rok. Uvedené opatrenie nadobudlo účinnosť 1.4.1999. V zmysle Zásady určenia výšky nájomného za nebytové priestory vo vlastníctve mesta Prešov bolo v závislosti od lokality, účelu využitia a štandardu nebytového priestoru stanovené nájomné v rozpätí od 300,- Sk/m² za rok do 2.500,- Sk/m² za rok (tieto zásady nadobudli účinnosť od 1.1.2005). V zmysle zabezpečených pravidiel prenájmania nebytových priestorov a určovania minimálnej výšky nájomného schválených uznesením Mestského zastupiteľstva v Košiciach z 24.4.1997 bola základná výška ročného nájomného za 1m² v I. kategórii stanovená v rozpätí od 900,- Sk do 1.400,- Sk, ktoré sa zvyšuje podľa kategórií o 100%.

16. Z výpisu z listu vlastníctva č. XXXX k.ú. K. (zo dňa 29.3.2000, 16.1.1998) bolo zistené, že ako vlastník Z. C. - súp. čísla XXXX postavenej na parc. č. XXXX zapísanej v časti A listu vlastníctva sú v jeho časti B zapísaní: 1/ M. O. v podiele 1/6-iny, 2. B. O. v podiele 1/6-iny, 3. T. W. O. v podiele 1/6-iny, titulom 4C 36/92, osvedčenie o dedičstve D 362/97 a Q.K. O. (žalobkyňa) v podiele 1/2-iny, titulom 4C 36/92, osvedčenie o dedičstve D 363/97. Podľa aktuálneho stavu (napr. č.l. 338 ku dňu 21.9.2017) jedinou vlastníčkou Z. C. - súp. čísla XXXX postavenej na parc. C KN č. XXXX zapísanej v časti A listu vlastníctva sa titulom kúpnej zmluvy, ktorej vklad bol povolený pod č. Z. XXXX/XXXX stala žalobkyňa v 4. rade.

17. Podľa prehľadu dosiahnutých tržieb a nákladov na prevádzku ubytovacieho zariadenia C. od 14.5.1997 do 16.8.2001 vystavených žalovaným, v období od 1.1.2001 do 1.5.2001 mali činiť jeho tržby vyplývajúce z ubytovania hostí sumu 27.740,- Sk a náklady sumu 23.974,- Sk (čistý výnos 3.766,- Sk) a v období roka 2000 vykazoval z ubytovania tržby v sume 43.425,- Sk a náklady 89.793,- Sk (teda záporný výnos 46.368,- Sk). Vo vzťahu k tejto argumentácii žalobkyne namietali, že údaje v tabuľke sú úžitkami bezdôvodného obohatenia, ktoré nežiadali vydať a nie predmet bezdôvodného obohatenia predstavujúci neuhradené nájomné a navyše nie sú ničím preukázané, nakoľko prehľad vystavil sám žalovaný.

18. Žalobkyne výšku bezdôvodného obohatenia odvodzovali od výšky nájomného, ktoré sa malo odvíjať od ceny obvyklej v mieste a čase - konkrétne 3.500,- Sk za 1 m² za 1 rok z dôvodu, že predmetná vila slúžila pôvodne ako bytová jednotka a až právny predchodca žalovaného zmenil jej užívanie na ubytovanie pre kúpeľných hostí. Z ich výpovedí a výpovedí ich právnych predchodcov možno vyvodíť, že predmetnú vilu od 14.5.1997 a aj v sledovanom období od 1.5.2000 do 30.4.2001 užíval žalovaný a to bez právneho titulu (napr. bez nájomnej zmluvy), čo nepopieral v konaní ani žalovaný.

19. V súvislosti s činnosťou súdu spočívajúcou v nariadenom znaleckom dokazovaní uznesením č. k. 2C/97/2009-21 z 3.8.2010 zameranom na zistenie výšky príjmov a výdavkov žalovaného v súvislosti s odplatným užívaním vily C. v období od 1.6.2000 do 31.5.2001 bolo z odpovedí znalkyne T. M. O. zo 16.4.2012 ako aj znaleckej organizácie SK Q., A..P.U. z 18.5.2012 zistené, že znalecký posudok na požadovanú otázku nemožno vypracovať pre škartáciu prvotných dokladov, na základe čoho by nebolo možné prípadné preskúmanie postupov použitých pri dosiahnutí odpovedí na stanovené otázky.

20. Zo žalobkyňami predloženého odborného vyjadrenia č. 107/2017 vypracovaného T. M. L. z 15.11.2017 na č.l. 222-270, v spojení s doplnením č. 1 odborného vyjadrenia č. 107/2017 (číslo znaleckého úkonu 21/2018) na č.l. 271-275 a doplnením č. 2 odborného vyjadrenia č. 107/2017 (číslo znaleckého úkonu 76/2018) na č.l. 276-312 zameraného na stanovenie predpokladaného (obvyklého) nájomného v danom čase a mieste (K. - K. C.) za užívanie Z. C. (mesačné nájomné a celkom za sledované obdobie), ktoré bolo zabezpečené na základe znaleckého dokazovania v príbuznej veci vedenej niektorými zo žalobkyň voči žalovanému tunajším súdom pod sp. zn. 6C/57/2009 bolo zistené, že predpokladané obvyklé nájomné za užívanie Z. C. vrátane nákladov spojených s vlastníctvom a prenájmom nehnuteľností činí 753,51 Eur za mesiac. Na námietky žalobkyň k odbornému vyjadreniu v doplnení č. 2 odborného vyjadrenia č. 107/2017 znalec svoje závery upravil, tak, že pri výpočte predpokladaného nájomného korigoval niektoré vstupné veličiny, a to koeficient vyjadrujúci nárast cien stavebných prác a materiálov stanovený podľa jednotlivých období a to k 14.5.1997 = 1,055, 1.1.1998 = 1,123, 1.1.1999 = 1,241, 1.1.2000 = 1,372, ako aj koeficient vplyvu vybavenosti (na základe čestného prehlásenie žalobcov). V záveroch znalec konštatoval, že z pohľadu znalca pre odbor stavebníctvo nie je možné rozlíšiť nájomné na komerčné a na interné účely, pretože výška nájmu je vecou prenajímateľa tak, aby boli pokryté jeho náklady a nájomné prinášalo primeraný

zisk. Problematika stanovenia nájmu zo stavieb nie je v našom právnom systéme exaktne riešená a usmerňovaná, čiastočne je podobná problematika riešená len v prílohe č. 3 vyhlášky MS SR 492/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov, ktorá sa týka stanovenia všeobecnej hodnoty nájmu pozemkov (časť G). V predloženom odbornom vyjadrení tak všeobecnú hodnotu nájomného stanovil v zmysle metodiky zverejnenej v publikácii - Ilavský, Nič, Majdúch - Ohodnocovanie nehnuteľností, Bratislava 2012, ISBN 978-80-971021-0-4 inverzným postupom k stanoveniu výnosovej hodnoty nehnuteľnosti. Takto teoreticky stanovená všeobecná východisková technická hodnota predmetnej stavby k 1.1.2000 činila sumu 88.900,- Eur, na základe čoho bol nájom pre rok 2000 znalcom stanovený v sume 33,72 Eur za jeden deň užívania.

21. Podľa žalobkyňami predloženého odborného vyjadrenia znalca Ing. Miroslava Lissého č. 9/2018 z 20.1.2018 na č.l. 313-357, doplnenie č. 1 odborného vyjadrenia č. 9/2018 (č. znaleckého úkonu 77/2018) na č.l. 359-385, ktoré bolo zabezpečené na základe znaleckého dokazovania v príbuznej veci vedenej niektorými zo žalobkýň voči žalovanému tunajším súdom pod sp. zn. 4C/131/2003, predpokladané obvyklé nájomné v danom čase za obdobie od 1.5.2001 do 21.11.2001 a mieste (K. C.) za užívanie Z. C. vrátane nákladov spojených s vlastníctvom a prenájmom nehnuteľností bolo vyčíslené na sumu 815,23 Eur/mesiac a bez nákladov spojených s vlastníctvom a prenájmom nehnuteľnosti v sume 597,66 Eur/mesiac. Reflektujúc na námietky žalobkyne podľa doplnenia č. 1 odborného vyjadrenia č. 9/2018, kde na základe doplňujúcich údajov, zistení a skutočností, ako aj požiadaviek na rozdelenie nájomného podľa mesiacov znalec v upravených záveroch stanovil všeobecnú hodnotu nehnuteľnosti na rok 2001 na sumu 93.400,- Eur z čoho odvodil denný nájom v sume 35,66 Eur za jeden deň užívania v roku 2001. Aj v tomto prípade bol pri výpočte oproti odbornému vyjadreniu č. 9/2018 korigovaný koeficient vyjadrujúci nárast cien stavebných prác a materiálov stanovený podľa jednotlivých období a koeficient vplyvu vybavenosti na základe čestného prehlásenie žalobcov. Znalec aj v tomto prípade upozornil na skutočnosť, že mu nebol umožnený prístup do nehnuteľnosti na miestnom šetrení dňa 12.10.2017 k zisteniu skutkového stavu nehnuteľnosti.

22. Rozsudkom Okresného súdu Bardejov č.k. 6C 57/2009-540 z 29.11.2018 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č.k. 18Co/75/2019-709 z 16.12.2019 bolo po rozsiahlom dokazovaní, vrátane znaleckého dokazovania na základe odborného vyjadrenia č. 107/2017 vypracovaného Ing. Miroslavom Lissým z 15.11.2017, v spojení s doplnením č. 1 odborného vyjadrenia č. 107/2017 (číslo znaleckého úkonu 21/2018) a doplnením č. 2 odborného vyjadrenia č. 107/2017 (číslo znaleckého úkonu 76/2018) zameraného na stanovenie predpokladaného obvyklého nájomného právoplatne rozhodnuté, že žalovaný je povinný vydať žalobkyni v 1. rade bezdôvodné obohatenie v sume 11.156,56 Eur, žalobkyni v 2. rade sumu 5.578,28 Eur a žalobkyni v 4. rade sumu 16.734,84 Eur spolu s v rozsudku špecifikovaným úrokom z omeškania, vzťahujúcemu sa k obdobiu od 14.5.1997 do 30.4.2000. Rovnako bolo rozsudkom Okresného súdu Bardejov č.k. 4C/131/2003-846 zo 17.1.2019 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č.k. 15Co/35/2019-885 z 28.5.2019 po obdobne rozsiahlom znaleckom dokazovaní na základe odborného vyjadrenia znalca Ing. Miroslava Lissého č. 9/2018 z 20.1.2018 a jeho doplnenia č. 1 (č. znaleckého úkonu 77/2018) zameraného na stanovenie predpokladaného obvyklého nájomného právoplatne rozhodnuté, že žalovaný je povinný vydať žalobkyni v 4. rade bezdôvodné obohatenie v sume 3.655,16 Eur s v rozsudku špecifikovaným úrokom z omeškania, vzťahujúcemu sa k obdobiu od 1.5.2001 do 21.11.2001. Vzhľadom na uvedené súd po oboznámení sa s označenými rozhodnutiami, ich právnymi závermi a spisovým materiálom pri právnom posúdení v danej veci vychádzal aj z týchto ustálených záverov.

23. Podľa § 451 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

24. Podľa § 456 Občianskeho zákonníka predmet bezdôvodného obohatenia sa musí vydať tomu, na úkor koho sa získal. Ak toho, na úkor koho sa získal, nemožno zistiť, musí sa vydať štátu.

25. Podľa § 458 ods. 1 a 3 Občianskeho zákonníka musí sa vydať všetko, čo sa nadobudlo bezdôvodným obohatením. Ak to nie je dobre možné, najmä preto, že obohatenie spočívalo vo výkonoch, musí sa poskytnúť peňažná náhrada. Ten, kto predmet bezdôvodného obohatenia vydáva, má právo na náhradu potrebných nákladov, ktoré na vec vynaložil.

26. Podľa § 517 ods. 1 prvá veta a ods. 2 Občianskeho zákonníka dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

27. Podľa § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/95 Z. z. (účinného v čase vzniku omeškania) výška úrokov z omeškania je dvojnásobok diskontnej sadzby určenej Národnou bankou Slovenska, platnej k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

28. Podľa § 563 Občianskeho zákonníka ak čas splnenia nie je dohodnutý, ustanovený právnym predpisom alebo určený v rozhodnutí, je dlžník povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo ho o plnenie veriteľ požiadal.

29. Podľa § 122 ods. 1, 2 a 3 Občianskeho zákonníka, lehota určená podľa dní začína sa dňom, ktorý nasleduje po udalosti, ktorá je rozhodujúca pre jej začiatok. Polovicou mesiaca sa rozumie pätnásť dní. Koniec lehoty určenej podľa týždňov, mesiacov alebo rokov pripadá na deň, ktorý sa pomenovaním alebo číslom zhoduje s dňom, na ktorý pripadá udalosť, od ktorej sa lehota začína. Ak nie je takýto deň v poslednom mesiaci, prípadne koniec lehoty na jeho posledný deň. Ak posledný deň lehoty prípadne na sobotu, nedeľu alebo sviatok, je posledným dňom lehoty najbližší nasledujúci pracovný deň.

30. Bezdôvodné obohatenie má povahu subsidiárnu a prichádza do úvahy tam, kde nie je možné nárok odvodiť z iného právneho titulu (nález Ústavného súdu ČR z 10.3.2012 sp. zn. II. ÚS 2929/10). Bezdôvodné obohatenie je v ustanovení § 451 Občianskeho zákonníka konštruované ako predmet plnenia, ktorý sa má vydať. V ods. 1 je pritom vyjadrená všeobecná zásada, že ten, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí toto obohatenie vydať. V ods. 2 tohto ustanovenia je vymedzený pojem bezdôvodného obohatenia. Zákon v tomto ustanovení uvádza štyri formy bezdôvodného obohatenia (piata je obsiahnutá v § 454) - tento výpočet je však potrebné považovať za exemplifikatívny (Štefček, M. a kol. Občiansky zákonník II. § 451-880. Komentár. Praha: C.H. Beck, 2015, 1590 s.). Teda podstatou bezdôvodného obohatenia je zákonom stanovená povinnosť toho, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, toto obohatenie vydať tomu, na koho úkor bol predmet bezdôvodného obohatenia získaný. Právny vzťah bezdôvodného obohatenia je samostatným vzťahom, ktorý vznikne v dôsledku porušenia iného právneho vzťahu alebo na základe určitej právnej skutočnosti - podľa zákonom definovaného pojmu bezdôvodného obohatenia (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/92/2010 z 19.1.2012)

31. Závazkový právny vzťah z bezdôvodného obohatenia vznikne len za splnenia zákonných predpokladov, ktorými sú získanie bezdôvodného obohatenia na strane určitej osoby (obohateného), protiprávnosť získania bezdôvodného obohatenia, majetková ujma, ktorá postihuje inú určitú osobu (postihnutého) a príčinná súvislosť medzi protiprávnym získaním bezdôvodného obohatenia určitou osobou a majetkovou ujmom inej určitej osoby. Splnenie týchto predpokladov musí preukázať ten, kto tvrdí, že na jeho úkor bolo bezdôvodné obohatenie získané (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/117/2011 z 28.5.2012). Splnenie predpokladov pre vznik (záväzkového) právneho vzťahu z bezdôvodného obohatenia musí súd posudzovať vždy z hľadiska špecifických skutkových okolností v konkrétne prejednáwanej veci, na ktoré aplikuje konkrétnu normu hmotného práva, t.j. konkrétnymi ustanoveniami Občianskeho zákonníka o bezdôvodnom obohatení.

32. Podstatou bezdôvodného obohatenia je zákonom stanovená povinnosť toho, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, toto obohatenie vydať tomu, na koho úkor bol predmet bezdôvodného obohatenia získaný. Predpokladom zodpovednosti za získané bezdôvodné obohatenie nie je protiprávne konanie obohateného ani jeho zavinenie, ale objektívne vzniknutý stav obohatenia, ku ktorému došlo spôsobom, ktorý právny poriadok neuznáva. Inštitút bezdôvodného obohatenia vyjadruje totiž zásadu občianskeho práva, že nikto sa nesmie bezdôvodne obohatiť na úkor iného, a pokiaľ k tomu dôjde, je povinný takto získaný prospech vrátiť (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 M Cdo 17/2009 z 23. 11. 2010).

33. Bezdôvodné obohatenie vzniká i tomu, kto svojím jednaním dosiahol na úkor vlastníka postavenie detentora jeho pozemku tým, že celý oplotený pozemok uzamkol a urobil prístupným iba pre seba a svoju potrebu a to bez ohľadu na to, nakoľko intenzívne ho skutočne využíval. Výška bezdôvodného obohatenia sa musí odvíjať od výšky nájomného zodpovedajúceho nájomnej zmluve obvyklej v danom

mieste a čase vo vzťahu k celému pozemku (rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky, sp. zn. 25Cdo/845/99 z 20.3.2001)

34. V danom prípade súd dospel k záveru o dôvodnosti uplatneného nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia v rozsahu predpokladaného obvyklého nájomného, ktoré bolo zistené vykonaným dokazovaním. V podstate nebolo sporu v tom, že by bezdôvodné obohatenie na strane žalovaného na úkor žalobkyň (resp. ich právnych predchodcov) nevzniklo. Tento záver potvrdzuje aj postoj žalovaného, ktorý základ nároku v priebehu konania prestal spochybňovať. K bezdôvodnému obohateniu na strane žalovaného došlo tým, že užíval vilu „Kanárik“ vlastnícky patriacu žalobkyniam, resp. ich právnym predchodcom bez poskytnutia akejkoľvek protihodnoty. Spornou skutočnosťou nebolo ani obdobie, počas ktorého malo dochádzať k bezdôvodnému obohateniu, teda že tomu v danom prípade bolo od 1.5.2000 do 30.4.2001, ani výška úroku z omeškania, ku ktorému má nezaplatením sumy dochádzať vo výške dvojnásobku diskontnej sadzby Národnej banky Slovenska platnej v čase začiatku omeškania. Spornou však zostala výška nájmu, pri posúdení ktorej súd vychádzal z vykonaného dokazovania zohľadňujúc právne závery stabilizované vo vzťahu k obdobiu od 14.5.1997 do 30.4.2000 vo veci vedenej tunajším súdom pod sp. zn. 6C/57/2009 (rozsudok tunajšieho súdu č.k. 6C/57/2009-540 zo 29.11.2018 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č.k. 18Co/75/2019-709 z 28.5.2019) a vo vzťahu k obdobiu od 1.5.2001 do 21.11.2001 vo veci vedenej tunajším súdom pod sp. zn. 4C/131/2003 (rozsudok tunajšieho súdu č.k. 4C/131/2003-846 zo 17.1.2019 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č.k. 15Co/35/2019-885 z 28.5.2019). V označených veciach vykonané znalecké dokazovanie zamerané na stanovenie predpokladaného obvyklého nájomného v konkrétnom čase a mieste (Bardejovské kúpele) je plne aplikovateľné aj pre ustálenie záverov v danej právnej veci, keďže v tejto veci bolo potrebné rozhodnúť len o bezdôvodnom obohatení žalovaného vzniknutého užívaním vily Kanárik bez právneho dôvodu práve v medziobdobí od 1.5.2000 do 30.4.2001. S výsledkami týchto znaleckých dokazovaní, v ktorých znalec ustanovený v označených konaniach zohľadnil relevantné premenné pre určenie teoretického predpokladaného obvyklého nájomného v danom čase a mieste sa súd stotožňuje, nakoľko z oboch sporových strán neboli predložené žiadne relevantné právne argumenty, ktoré by tieto závery spochybňovali. Názor znalca, že z neštandardného vzťahu nie je možné stanoviť štandardný nájom považuje súd za plne akceptovateľný. Na základe predložených odborných vyjadrení a ich doplnení reflektujúcich opodstatnené námietky strán k ich obsahu, ktoré prešli opakovanou súdnou kontrolou, preto súd pri určení výšky bezdôvodného obohatenia vychádzal z odborného záveru, že žalobkyniam patrí pre rok 2000 obvyklý denný nájom v sume 33,72 Eur a pre rok 2001 denný obvyklý nájom v sume 35,66 Eur. Potom za obdobie od 1.5.2000 do 31.12.2000 predstavuje bezdôvodné obohatenie sumu 8.261,40 Eur (33,72 Eur x 245 dní) a za obdobie od 1.1.2001 do 30.4.2001 sumu 4.279,20 Eur (35,66 Eur x 120), čo celkovo činí sumu 12.540,60 Eur. Na podporu správnosti právnych záverov vyslovených v tejto veci sa súd v plnom rozsahu stotožňuje s obsahom a odôvodnením rozsudku tunajšieho súdu č. k. 6C/57/2009-540 z 29.11.2018 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č.k. 18Co/75/2019-709 z 28.5.2019 ako aj rozsudok tunajšieho súdu č.k. 4C/131/2003-846 zo 17.1.2019 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č.k. 15Co/35/2019-885 z 28.5.2019, na ktoré v podrobnostiach poukazuje a ktoré sú stranám tohto konania známe, keďže boli vydané v súdnych konaniach vedenými medzi rovnakými sporovými stranami.

35. Pri určení výšky bezdôvodného obohatenia preto nebolo dôvodné vychádzať zo žalobkyňami doloženého vyjadrenia realitnej kancelárie Y.U..C.. P. C. - T.. B. C. z 10.1.2005, keďže ide len o jeden z názorov osoby pôsobiacej pri sprostredkovaní predaja a nájmu nehnuteľností bez toho, aby bol preukázaný obsah podkladov, z ktorých pri ním stanovenej výšky nájomného vychádzal. Rovnako nebolo možné vychádzať len z predložených zásad pri určovaní výšky nájomného stanoveného mestom Bardejov, keďže toto sa týkalo nebytových priestorov a nie priestorov určených na ubytovanie osôb. Vyššie opísaný postup, z ktorého vychádzal znalec je naopak opakovateľným a dôkazmi podloženým postupom určovania teoretického predpokladaného nájomného, vykonaného prijateľnou metodikou pri zohľadnení relevantných odborných východísk. Rovnako nedôvodné boli námietky žalovaného o nutnosti zohľadnenia jeho nákladov a výnosov pri prevádzke označenej nehnuteľnosti, v prípade každého prenájmu je totiž vecou nájomcu také využívanie prenajatej nehnuteľnosti, aby mu táto prinášala výnos v takej výške, ktorý pokryje nielen jeho náklady ale aj primerané nájomné a prípadný zisk z jeho prevádzky.

36. Vychádzajúc zo znalcom predloženého odborného vyjadrenia tak súd žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni v 1. rade sumu 4.180,20 Eur predstavujúcu podiel pripadajúci na žalobkyňu v 1. rade

ako pôvodnej spoluvlastníčky predmetnej stavby vo výške 2/6-in k celku, ďalej žalobkyniam v 2. a 3. rade sumu 2.090,10 Eur predstavujúcu podiel ich právneho predchodcu ako pôvodného spoluvlastníka predmetnej stavby vo výške 1/6-iny k celku, a žalobkyni v 4. rade v sume 6.270,30 Eur predstavujúcu jej pôvodný spoluvlastnícky podiel k predmetnej stavbe vo výške 3/6-in k celku, to všetko s príslušným úrokom z omeškania až do zaplatenia priznanej výšky bezdôvodného obohatenia.

37. Vo vzťahu k ustáleniu počiatku omeškania ako aj výšky úroku z omeškania súd zastáva názor, že za preukázateľné vyzvanie žalobkýň žalovaného na vydanie bezdôvodného obohatenia možno považovať až doručenie žaloby žalovanému, t. j. deň 8.1.2004. Vznik omeškania nebolo možné odvodzovať od doručenia výzvy právnych predchodcov žalobkýň zo 7.9.1999 žalovanému, keďže touto výzvou žalobkyne požadovali bezdôvodné obohatenie len za obdobie od 14.5.1997 do 30.4.1999, teda za obdobie predchádzajúce obdobiu rozhodnému v tejto veci. Pre riadne uplatnenie nároku na zaplatenie dlhu u dlžníka nepostačuje všeobecné deklarovanie prípadnej možnosti, že bezdôvodné obohatenie na strane žalovaného narastá. Teda za použitia § 563 Občianskeho zákonníka mal žalovaný žalobkyniam bezdôvodné obohatenie za obdobie od 1.5.2000 do 30.4.2001 plniť 9.1.2004 a keďže neplnil, dňa 10.4.2004 sa s vydaním bezdôvodného obohatenia za toto obdobie dostal do omeškania. K 10.1.2004 diskontná sadzba NBS predstavovala 6% a dvojnásobok činní 12%. Preto súd priznaný rozsah bezdôvodného obohatenia za vymedzené obdobie priznal s úrokom z omeškania 12% ročne od 10.1.2004 do zaplatenia.

38. V prevyšujúcej časti súd žalobu pre jej nedôvodnosť zamietol, keďže vyšší rozsah bezdôvodného obohatenia (až do žiadanej výšky 21.957,78 Eur) na základe vykonaných dôkazov súd nepovažoval za dostatočne preukázaný.

39. Podľa § 255 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „C.s.p.“), súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

40. Podľa § 256 ods. 1 C.s.p. ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

41. Podľa § 262 ods. 1 C.s.p. o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

42. Vo vzťahu k nároku na náhradu trov konania súd vychádzal z názoru, že žalobkyne základ svojho nároku v konaní preukázali a že výška samotného bezdôvodného obohatenia vzhľadom na absenciu akýchkoľvek zmluvných dojednaní o zmluvnej výške nájomného, resp. výške obvyklého nájomného bola závislá od odborného posúdenia znalcom, ktoré bolo žalobkyňami predložené až po vykonaní znaleckého dokazovania v súvisiacich súdnych konaniach. V tejto súvislosti súd poukazuje aj na záver Krajského súdu v Prešove vo svojom rozsudku sp. zn. 18Co/75/2019-709 zo 16.12.2019, podľa ktorého v prípadoch, kedy rozhodnutie súdu závisí od výsledkov znaleckého dokazovania, napriek súčasnej právnej úprave v § 255 ods. 1, 2 C.s.p., nebráni súdu nič, aby priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, pričom výpočet konkrétnej výšky trov konania sa má odvíjať od priznanej sumy istiny v právoplatnom rozsudku, teda od prísudku. Je dôvodné vychádzať zo základnej myšlienky úspechu v konaní, t.j., že základ nároku bol nesporný a jeho výšku bolo potrebné stanoviť na základe záverov znalca, keďže ani jedna strana nedokázala explicitne špecifikovať sumu bezdôvodného obohatenia a žalovaný nárok žalobkýň v podstate bagatelizoval. Žalobkyne skôr ako začalo konanie nedisponovali takými dôkazmi, ktoré by bolo možné za daných okolností použiť pre objektívny výpočet ich nárokov.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku môže podať odvolanie strana, v ktorej neprospech bol rozsudok vydaný (§ 359 CSP). Odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozsudku na Okresnom súde Bardejov. Odvolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v uvedenej lehote podané na príslušnom odvolacom súde (§ 362 ods. 1, 2 CSP).

V odvolaní popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 CSP) je treba uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 CSP). Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP). Odvolanie len proti odôvodneniu rozsudku nie je prípustné (§ 358 CSP).

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie (§ 366 CSP).

Ak podá ten, kto je na to oprávnený, včas odvolanie, nenadobúda rozhodnutie právoplatnosť, dokiaľ o odvolaní právoplatne nerozhodne odvolací súd. Ak sa rozhodlo o niekoľkých právach so samostatným skutkovým základom alebo ak sa rozhodnutie týka niekoľkých subjektov a ide o samostatné spoločenstvo podľa § 76 a odvolanie sa výslovne vzťahuje len na niektoré práva alebo na niektoré subjekty, nie je právoplatnosť výroku, ktorý nie je napadnutý, odvolaním dotknutá. To neplatí, ak od rozhodnutia o napadnutom výroku závisí výrok, ktorý odvolaním nebol výslovne dotknutý, alebo ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu. Právoplatnosť ostatných výrokov nie je dotknutá ani vtedy, ak odvolanie smeruje len proti výroku o trovách konania, o príslušenstve pohľadávky, o jej splatnosti alebo o predbežnej vykonateľnosti (§ 367 CSP).

Dokiaľ o odvolaní nebolo rozhodnuté, možno ho vziať späť. Ak odvolateľ vzal odvolanie späť, nemôže ho podať znova. Ak odvolateľ vezme odvolanie späť, právoplatnosť napadnutého rozhodnutia nastane, ako keby k podaniu odvolania nedošlo. Lehoty, ktoré majú plynúť od právoplatnosti napadnutého rozhodnutia, plynú v takom prípade od právoplatnosti uznesenia o zastavení odvolacieho konania. Ak sa odvolanie, o ktorom nebolo rozhodnuté, vzalo späť, odvolací súd odvolacie konanie zastaví. Ak sa odvolanie vzalo späť sčasti, použijú sa ustanovenia predchádzajúcich odsekov primerane (§ 369 CSP).

Ak je žaloba vzatá späť po rozhodnutí súdu prvej inštancie, ale skôr, ako rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť, odvolací súd rozhodne o pripustení späťvzatia. Súd späťvzatie žaloby nepripustí, ak s tým protistrana z vážnych dôvodov nesúhlasí. Ak späťvzatie žaloby pripustí, odvolací súd zruší rozhodnutie súdu prvej inštancie a konanie zastaví. Ak je žaloba vzatá späť sčasti, použijú sa ustanovenia predchádzajúcich odsekov primerane (§ 370 CSP).

Žalobu nemožno v odvolacom konaní meniť (§ 371 CSP). V odvolacom konaní nemožno uplatniť práva voči žalobcovi vzájomnou žalobou (§ 372 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov, ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.